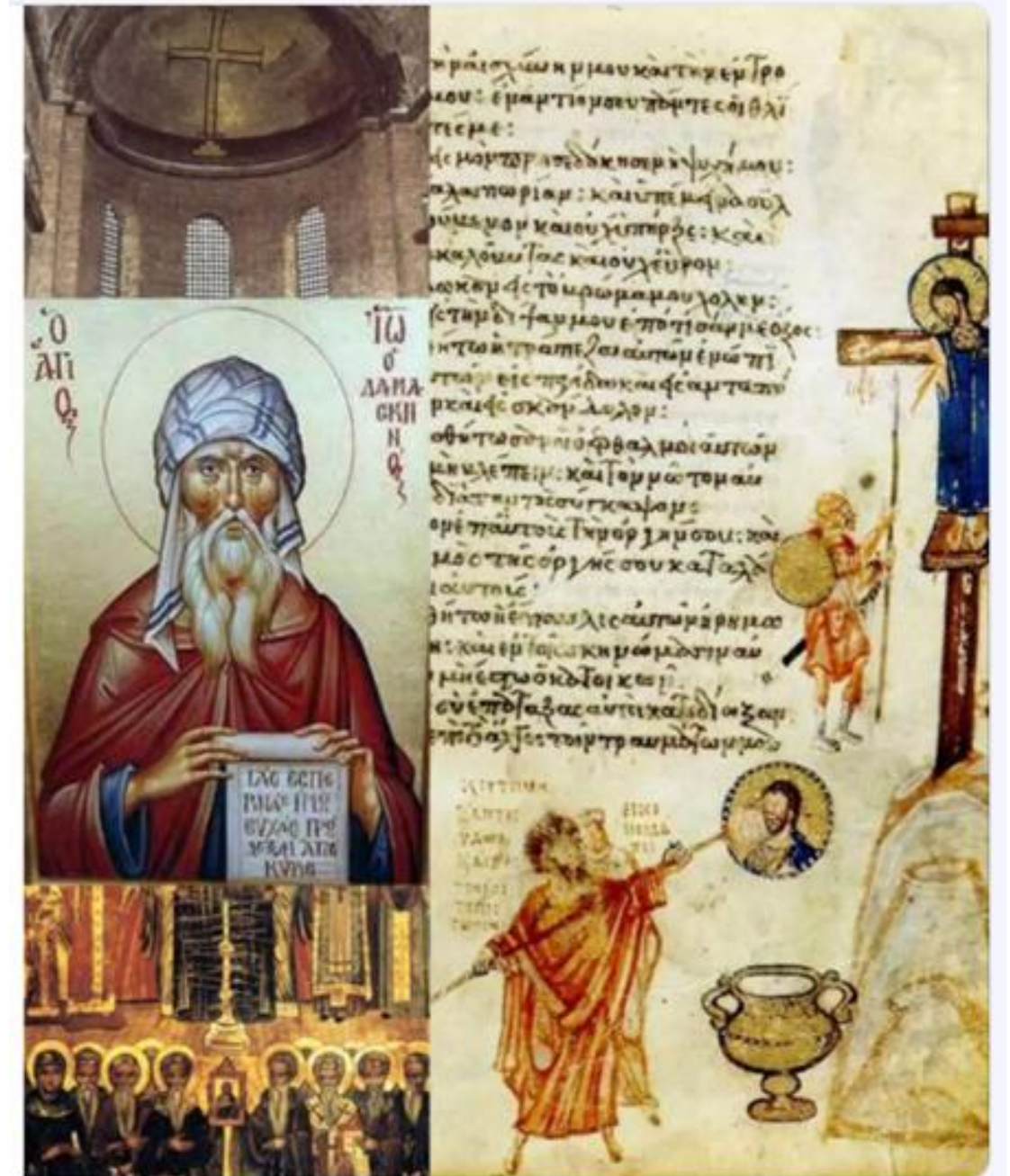
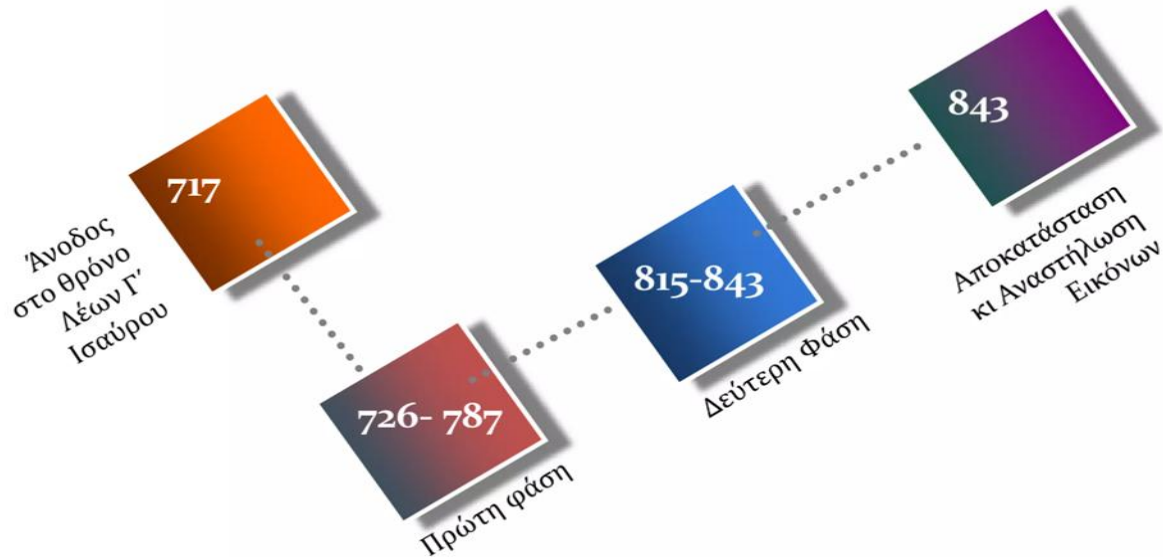

ΚΕΦ. 3, Ι. 2:

Η ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΗ ΕΠΟΧΗ (717-843) ΟΙ ΕΡΙΔΕΣ ΓΙΑ ΤΟ ΖΗΤΗΜΑ ΤΩΝ ΕΙΚΟΝΩΝ (726-843)

ΟΡΙΣΜΟΣ ΕΙΚΟΝΟΜΑΧΙΑΣ:

Η πνευματική κίνηση που συνδέθηκε με το ερώτημα «είναι σύμφωνη με τις παραδόσεις της Ορθοδοξίας ή όχι η λατρεία των εικόνων;»

ΟΙ ΠΡΩΤΕΡΓΑΤΕΣ ΤΗΣ ΕΙΚΟΝΟΜΑΧΙΚΗΣ ΚΙΝΗΣΗΣ
(Ίσαυροι):

Είχαν καταγωγή από τη **Γερμανία της Συρίας** →
ήταν επηρεασμένοι από τις ανεικονικές αντιλήψεις
της ιουδαϊκής και της ισλαμικής θρησκείας.

Απέρριπταν τη λατρεία των εικόνων ως
ειδωλολατρική εκδήλωση.

Λέων ο Γ' ο Ίσαυρος (717-741)

Κων/νος Ε' ο Κοπρώνυμος (741-775)

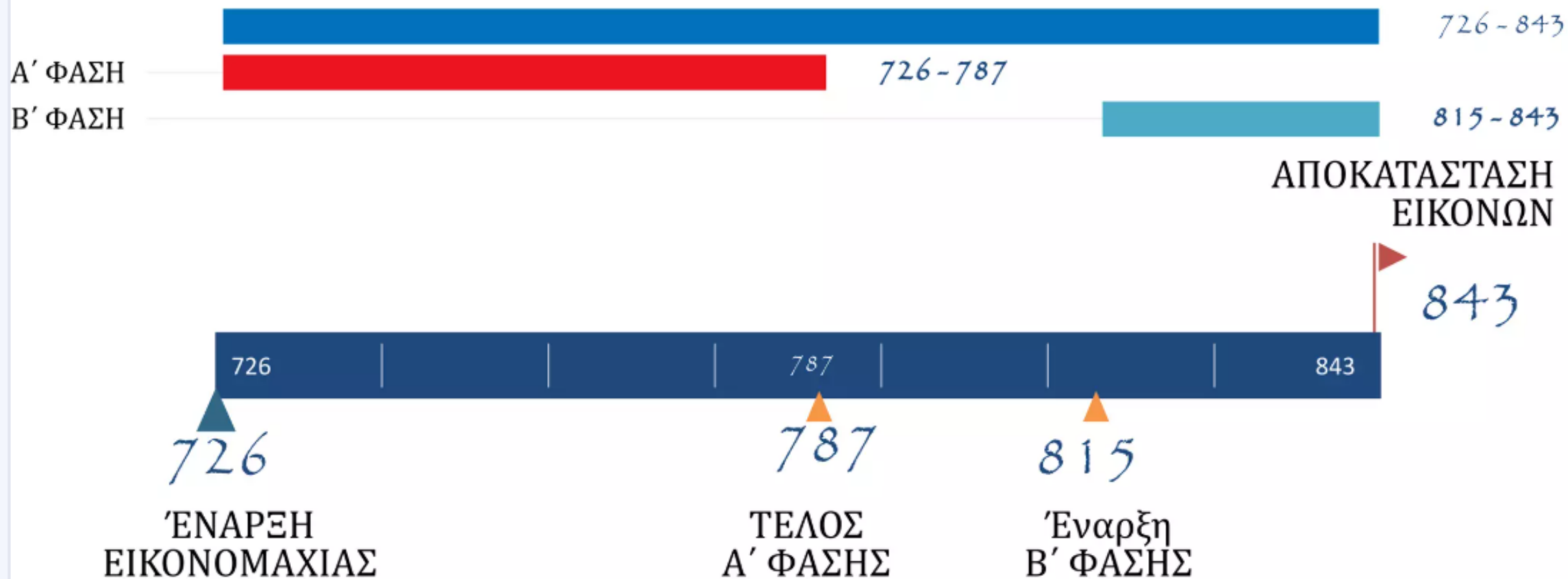

- Μουσουλμανικά εδάφη
- Άλλες περιοχές
- Η Βυζαντινή Αυτοκρατορία, 1025 (κατά το θάνατο του Βασιλείου Β')
- Μετέπειτα επεκτάσεις
- Βυζαντινά προτεκτοράτα

■ ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ ΠΟΥ ΟΔΗΓΗΣΑΝ ΣΤΗΝ ΕΙΚΟΝΟΜΑΧΙΑ

ΕΙΚΟΝΟΜΑΧΙΑ

- Απομάκρυνση εικόνας Χριστού από την Χαλκή Πύλη της Πόλης
- διαμαρτυρίες

Λέων Γ΄

Διάταγμα 730

- Το πρώτο αυτοκρατορικό διάταγμα κατά της λατρείας των εικόνων δημοσιεύτηκε το 730.

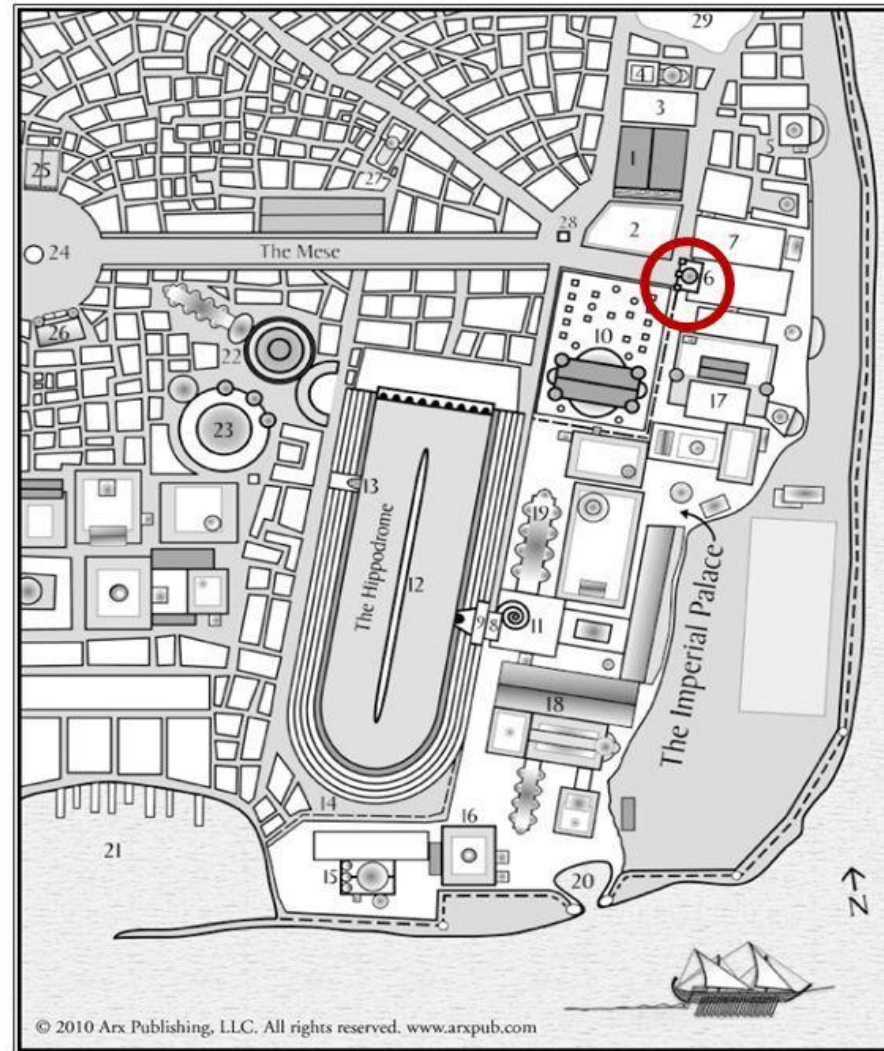
- Οι **εικονόφιλοι** τιμωρήθηκαν :
- εξορίες, φυλακίσεις και δημεύσεις

Διώξεις

Χαλκή Πύλη (είσοδος στο Ιερόν Παλάτιον)

Ως Χαλκή πύλη αναφέρεται η κύρια είσοδος του Μεγάλου Παλατιού της Κωνσταντινούπολης που ονομάστηκε έτσι είτε λόγω των επιχρυσωμένων ορειχάλκινων κεραμιδιών της σκεπής της, είτε λόγω των χάλκινων πυλών της.

Μακέτα της περιοχής του παλατιού όπου βλέπουμε την περιοχή που υπήρχε η Χαλκή Πύλη.

Τοπογραφικό σχέδιο Κωνσταντινούπολης

<https://www.slideshare.net/slideshow/ss-11433958/11433958#20>

■ Την υπόθεση των εικονολατρών υπερασπίστηκε θεωρητικά ο μεγαλύτερος θεολόγος της εποχής του, ο **Ιωάννης Δαμασκηνός**, που έζησε στην επικράτεια του αραβικού Χαλιφάτου και πέθανε γύρω στα 750.

◀ Ένας από τους κυριότερους υπερασπιστές της λατρείας των εικόνων ήταν ο Ιωάννης ο Δαμασκηνός, που γεννήθηκε στη Δαμασκό της Συρίας στα μέσα του 7ου αιώνα.

Στην εικόνα, ο Ιωάννης Δαμασκηνός.

Μικρογραφία χειρογράφου, 12ος αιώνας.

‘Αγιο Όρος, Μονή Ιβήρων, κώδ. 463

(Βαρλαάμ και Ιωάσαφ), φ. 1β. Πελεκανίδης, Στ., Χρήστου, Π., Μαυροπούλου-Τσιούμη, Χρ.,

Καδάς, Σ., *Οι Θησαυροί του Αγίου Όρους:*

Εικονογραφημένα χειρόγραφα, παραστάσεις-

επίτιτλα-αρχικά γράμματα, τ. Β’, Εκδοτική

Αθηνών Α.Ε., Αθήνα 1975, σ. 60, εικ. 53. ©

Ιερά Κοινότητα Αγίου Όρους, ‘Αθως

<http://www.ime.gr/chronos/09/gr/gallery/main/people/pn4cp1.html>

■ Η **ένταση** της διαμάχης των δύο παρατάξεων κορυφώθηκε επί **Κωνσταντίνου Ε'** (741-775), που εξαπέλυσε :

■ εκστρατεία τρομοκράτησης των μοναχών και καταστροφής των μονών που ήταν προπύργια εικονολατρίας.

▲ Κατά τη Α' φάση της εικονομαχίας (726-787), οι μοναχοί είναι οι πρώτοι που δέχονται τις συνέπειες της διαμάχης. Στην εικόνα, διωγμοί μοναχών, λεπτομέρεια από το Χρονικό του Ιωάννη Σκυλίτζη, τέλη 12ου-αρχές 13ου αιώνα. Madrid, Biblioteca Nacional, fol. 28vb. © Biblioteca Nacional, Madrid
<http://www.ime.gr/chronos/09/gr/gallery/main/others/p4e1p2.html>

Εικονομάχοι
 καλύπτουν με
 ασβέστη την
 εικόνα του
 Χριστού
 (ψαλτήρι, Μόσχα,
 Ιστορικό Μουσείο)

ΤΕΛΟΣ Α΄ ΦΑΣΗΣ (726-787)

Η πρώτη φάση τερματίστηκε με την **Ζ' Οικουμενική Σύνοδο** (787). Η σύνοδος αυτή, η οποία συγκλήθηκε με πρωτοβουλία της αυτοκράτειρας Ειρήνης της Αθηναίας (780-802), αποκατέστησε πανηγυρικά τις εικόνες, διευκρινίζοντας ότι στις εικόνες απονέμεται μόνο **τιμητική προσκύνηση**.

Η ΕΙΡΗΝΗ Η ΑΘΗΝΑΙΑ

■ **Η δεύτερη φάση** (815-843), η οποία δεν είχε τη διάρκεια ούτε και την ένταση της πρώτης

Λέων Ε' Αρμένιος

- Εγκαινιάζει τη β' φάση της Εικονομαχίας
- Επιχείρημα: απέδωσε στην εικονολατρία τις ήττες των Βυζαντινών στα πεδία των μαχών.

Αυγούστα Θεοδώρα

- Τερματίστηκε από μια αυτοκράτειρα,
- μητέρα του ανήλικου Μιχαήλ Γ'.

■ **Η σύνοδος του 843 προχώρησε στην οριστική και πανηγυρική αποκατάσταση και αναστήλωση των εικόνων.**

Η ΣΗΜΑΣΙΑ ΤΗΣ ΗΤΤΑΣ ΤΩΝ ΕΙΚΟΝΟΚΛΑΣΤΩΝ

- Η αποκατάσταση των εικόνων θεωρείται ως **νίκη της ελληνικής πνευματικής παράδοσης** που ευνοούσε την απόδοση της θείας μορφής πάνω στην ανεικονική ασιατική παράδοση.
- Η αναστήλωση των εικόνων:

τερμάτισε τις θρησκευτικές διαμάχες

εγκαινίασε
περίοδο **γόνιμης
συνεργασίας** του
κράτους με την
εκκλησία, που
αφοσιώθηκε στο
ιεραποστολικό της έργο.

Τα **μοναστήρια** άρχισαν
να πολλαπλασιάζονται
και να πλουτίζουν.

Περιορίστηκαν όμως
και οι **υπερβολές** στη
λατρεία των εικόνων και
των λειψάνων.

ΟΙ ΣΥΝΕΠΕΙΕΣ ΤΗΣ ΕΙΚΟΝΟΜΑΧΙΑΣ ΣΤΗΝ ΕΞΩΤΕΡΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ

Εκκλησία της Ρώμης

- δυσαρεστημένη από τους εικονομάχους αυτοκράτορες, "γύρισε την πλάτη" στο Βυζάντιο, **απομακρύνθηκε** από αυτό
- αναζήτησε στήριξη στους ηγεμόνες των Φράγκων,
- αναδυόμενη τότε πολιτική δύναμη της Δυτικής Ευρώπης.

ΟΙ ΣΥΝΕΠΕΙΕΣ ΤΗΣ ΕΙΚΟΝΟΜΑΧΙΑΣ ΣΤΟΝ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟ

Απαγόρευση

Στην παράσταση θείων προσώπων στους τοίχους των εκκλησιών.

Στην ανάρτηση εικόνων

Καταστροφή

Πολλά έργα τέχνης καταστράφηκαν τότε.

Οι εκκλησίες διακοσμήθηκαν με ζώα, φυτά και διακοσμητικά μοτίβα.

Υποχώρηση

της ενασχόλησης με τα γράμματα

ενώ, μετά τη νίκη των εικόνων, καταστράφηκαν πολλά σημαντικά κείμενα των εικονομάχων.

■ Όροι-κλειδιά

